

Quickscan Flora- en faunawet Lage Lochemseweg, Almen

Definitief

Opdrachtgever:

De heer Schelling
Lage Lochemseweg 31A
7218 PA ALMEN
T +33248605750
E pschelling@wanadoo.fr

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB GOOR
Postbus 53, 7470 AB GOOR
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 37 77
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 4926.1

Opgesteld door	Gecontroleerd	Datum
S. Boekhout	R.J. Koops	24-4-2012

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK.....	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Voorgenomen ontwikkeling	3
3. NATUURWETGEVING	4
3.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna.....	4
3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998.....	4
3.3 Ecologische Hoofdstructuur.....	4
4. METHODE.....	5
4.1 Bureauonderzoek.....	5
4.2 Terreinbezoek.....	5
5. BESCHERMDE SOORTEN	6
5.1 Planten	6
5.2 Zoogdieren.....	6
5.2.1 Vleermuizen.....	6
5.2.2 Overige zoogdieren.....	7
5.3 Vogels.....	8
5.4 Amfibieën, reptielen en vissen.....	9
5.5 Beschermde ongewervelden	9
6. CONCLUSIE EN VERVOLG	11
6.1 Licht beschermde soorten	11
6.2 Rekening houden met vogels	11
6.3 Vleermuizen en kerkuil	11
6.4 Plannen kunnen doorgang vinden, mits... ..	11

LITERATUURLIJST

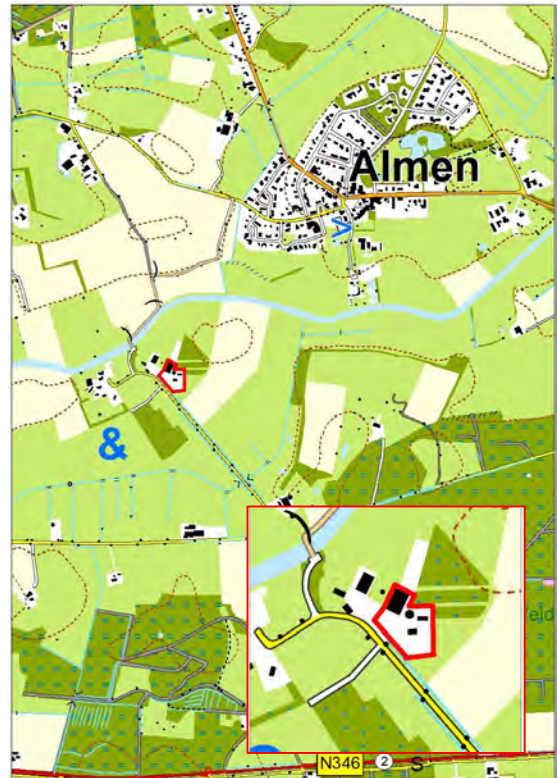
BIJLAGE I: FLORA- EN FAUNAWET

1. INLEIDING

Op de locatie aan de Lage Lochemseweg te 31a in Almen worden gebouwen gesloopt; een kapschuur, twee veestallen en een mestsilos. In het plangebied hebben de aanwezige gebouwen geen bedrijfsfunctie meer. Ter compensatie mag een nieuwe woning in het plangebied gerealiseerd worden. Figuur 1 geeft de ligging en begrenzing van het plangebied weer.

In verband met voorgenomen ontwikkelingen is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden of de ontwikkeling gerealiseerd kan worden en of er al dan niet sprake is van belemmerbelemmeringen vanuit de natuurbescherming.

Doel van het onderzoek is om een beeld te krijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Onderliggende rapportage geeft de bevindingen van de quickscan weer.

Figuur 1. Ligging en begrenzing van het plangebied ten zuidwesten van Almen.

2. GEBIEDSKARAKTERISTIEK

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de Lage Lochemseweg te 31a in Almen, ten zuidwesten van de dorpskern Almen. In het plangebied zijn diverse agrarische gebouwen aanwezig; een kapschuur (werktuigenloods), een ligboxenstal, een jongveeststal en een mestlo. Rondom het plangebied is veel bestrating en gras aanwezig. Daarnaast zijn nog een aantal solitaire bomen (o.a. berk) en fruitbomen aanwezig. Grenzend aan het plangebied ligt een bosclement. In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig en de verlichting is beperkt. Foto's 1 t/m 5 geven een impressie weer van de te slopen gebouwen.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De gebouwen in het plangebied worden gesloopt. In ruil voor de sloop wordt op het erf een nieuwe woning terug gebouwd. Daarnaast worden op het erf nieuwe landschapselementen aangelegd in de vorm van meidoornhagen, fruitbomen, en extra solitaire bomen. Bij deze quickscan is er vanuit gegaan dat alle bomen behouden blijven. De mate van verlichting zal naar verwachting gelijk blijven.

Foto's 1 t/m 5. Impressie van het plangebied en de te slopen gebouwen.

3. NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

3.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet van toepassing. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime
- Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of

verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten).

Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd. Er is geen sprake van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet ter plaatse of in de nabijheid van het plangebied. Een toetsing is derhalve niet noodzakelijk.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de EHS, maar de EHS ligt wel op zeer korte afstand van het plangebied (o.a. de Berkel). Met de voorgenomen plannen worden echter geen effecten verwacht op de EHS. De ontwikkeling heeft eerder een positief effect op aanwezige (doel)soorten in verband met de omvorming naar een groener gebied, met minder bebouwd oppervlak. Een toetsing aan de EHS is daarom niet aan de orde.

4. METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie.

Er is gebruik gemaakt van verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, zoals verspreidingsatlassen en websites als www.waarneming.nl en www.telmee.nl. De landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Waarnemingen op websites zijn vaak tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het plangebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door Sharon Boekhout, ecologisch adviseur bij Eelerwoude, uitgevoerd op 27 maart 2012 bij 10 °C, sluibewolking en windkracht 1/2. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

5. BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het jaargetijde was echter (nog) niet geschikt om planten te inventariseren. Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat binnen de projectlocatie beschermde plantensoorten voorkomen (veel bestrating, voedselrijke grond).

Effecten en ontheffing

Binnen het plangebied worden geen beschermde soorten verwacht. Negatieve effecten zijn dan ook niet te verwachten.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken als verblijfplaats gebruik van zowel gebouwen als bomen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

In het plangebied zijn diverse gebouwen aanwezig. Bijhalve de ligboxenstal voldoen de overige gebouwen niet aan de eisen als verblijfplaats voor vleermuizen (o.a. te veel tocht aanwezig en enkelwandige muren). De ligboxenstal biedt mogelijkheden als

verblijfplaats voor vleermuizen in de spouw, maar uit vele eerder uitgevoerde onderzoeken naar dit soort gebouwen is gebleken dat vleermuizen geen gebruik maken van dit type verblijfplaats. Daarnaast zijn ook geen (mest) sporen van vleermuizen in de stal aangetroffen. Er wordt niet verwacht dat vleermuizen van de ligboxenstal gebruik maken.

De aanwezige bomen in het plangebied voldoen niet aan de eisen als verblijfplaats voor vleermuizen. De bomen zijn te jong om holten en spleten te bevatten.

Foerageergebied en vliegroutes

Er is weinig erfbeplanting aanwezig. Door de beperkte groene invulling wordt niet verwacht dat op het erf belangrijke foerageergebieden of vliegroutes aanwezig zijn. Mogelijk zijn deze wel in de directe omgeving buiten het erf aanwezig.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet.

Verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verwacht. Echter, het is nooit helemaal uit te sluiten dat er geen individuen van vleermuizen in te slopen gebouwen aanwezig zijn (natuur is soms onvoorspelbaar). Daarom dient de ligboxenstal op een vleermuisvriendelijke manier gesloopt te worden (zie hieronder).

In het plangebied worden geen bomen gekapt. Eventuele foerageergebieden en vliegroutes blijven daarmee behouden.

Aanvullende maatregelen

De ligboxenstal dient vleermuisvriendelijk gesloopt te worden. Vleermuisvriendelijk slopen houdt in dat eerst de gebouwen

(minimaal 10 dagen voorafgaand aan de sloop) ongeschikt gemaakt worden. Door het creëren van tocht worden de gebouwen ongeschikt. Tocht wordt gerealiseerd door het (plaatselijk) creëren van gaten in de spouwmuur. Om de drie meter een gat realiseren moet hierbij voldoende zijn. Het slopen dient plaats te vinden buiten de meest kwetsbare periode van vleermuizen welke in de winter valt. Vleermuizen zijn dan inactief en hebben een zeer lage lichaamstemperatuur waardoor vleermuizen niet tot nauwelijks kunnen uitwijken. De meest gunstige periode voor sloop is september – oktober.

Advies

Daarnaast wordt geadviseerd om rekening te houden met vleermuizen tijdens de werkzaamheden en in de nieuwbouw.

- Voorafgaand en tijdens de werkzaamheden kunnen vleermuiskasten opgehangen worden in de directe omgeving, maar buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden. Dit betreffen (drie) platte vleermuiskasten waarbij meer informatie is te vinden op www.vivara.nl en/of www.waveka.nl. De kasten dienen dan minstens 3 maanden voor aanvang van de sloop opgehangen te worden, zodat vleermuizen de kasten vroegtijdig kunnen ontdekken.
- Ook in de nieuwbouw kunnen verblijfplaatsen voor vleermuizen gerealiseerd worden door vleermuiskasten in te bouwen of de spouwmuur geschikt te houden voor vleermuizen (inclusief bouwen). Dit levert geen gevaar of overlast op.
- Meer informatie is hierover te vinden in de folder 'Vleermuisvriendelijk bouwen'. Deze folder is uitgegeven door Landschapsbeheer Flevoland en in samenwerking met Zoogdierverseniging en Tauw (december 2011).
- Het succesvol toepassen van bovenstaande maatregelen vraagt om een nauwe samenwerking met een deskundige op het gebied van vleermuizen.

Samenvatting

- Vleermuisvriendelijke slopen in de periode september – oktober.

- Advies: vleermuiskasten ophangen, vleermuiskasten inbouwen en/of spouwmuur geschikt maken voor vleermuizen. Het succesvol toepassen van deze maatregelen vraagt om een nauwe samenwerking met een deskundige op het gebied van vleermuizen.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn geen sporen aangetroffen van tabel 1-soorten. Mogelijk dat de volgende soorten gebruik maken van het plangebied als onderdeel van hun leefgebied: egel, haas, mol, rosse woelmuis en een kleine marterachtige, zoals bunzing of hermelijn. Deze soorten staan op tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten.

Van de zwaardere beschermde grondgebonden zoogdieren wordt alleen steenmarter (tabel 2 Flora- en faunawet) binnen het plangebied verwacht. Steenmarter komt in de regio veelvuldig voor en beschikt over een zeer groot leefgebied. Verblijfplaatsen of sporen zijn echter niet aangetroffen. Het plangebied wordt mogelijk door de soort gebruikt als foerageergebied. Andere zwaardere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (o.a. boommarter en veldspitsmuis) worden niet in en rondom het plangebied verwacht vanwege het ongeschikte biotoop en/of het bekende verspreidingsgebied van de soorten.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling.

Op tabel 2 en 3-soorten worden geen negatieve effecten verwacht. De mogelijk aanwezige steenmarter ondervindt weinig tot

geen hinder door de ontwikkeling en zal op termijn juist profiteren van de voorgenomen ontwikkelingen (aanleg landschappelijke structuren en overgangen). In de omgeving blijft daarnaast genoeg (tijdelijk) alternatief leefgebied aanwezig.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Broedvogels algemeen en categorie 5

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom de planlocatie vallen onder de algemene broedvogels van bossen, struwelen en parken. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruik maken van de projectlocatie; koolmees, merel, pimpelmees. Mogelijk dat deze soorten ook in of in de directe omgeving van het plangebied broeden. Koolmees en pimpelmees vallen onder categorie 5 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Jaarrondsoorten (categorie 1 t/m 4)

De aandacht tijdens het veldbezoek ging vooral uit naar de mogelijke aanwezigheid van zgn. 'jaarrondsoorten', zoals roofvogels en uilen. Nesten van jaarrondsoorten zijn ook buiten de broedperiode beschermd. In het plangebied zijn in de kapschuur sporen aangetroffen van kerkuil. Gezien het beperkte aantal sporen wordt niet verwacht dat de soort binnen het plangebied (kapschuur) broedt, maar beperkt aanwezig is. Omliggende gebieden worden zeer waarschijnlijk gebruikt als foeragegebied.

Effecten en ontheffing

Broedvogels algemeen

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora- en faunawet zijn

echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar.

Categorie 5

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook binnen het plangebied zijn aangetroffen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. In deze situatie gaat het ondermeer om koolmees en pimpelmees. Gelet op de beperkte omvang van het plangebied en het zeer beperkte aanbod aan geschikte nestlocaties voor deze soorten binnen het plangebied, gaat het om slechts enkele broedparen van genoemde, algemeen voorkomende soorten. Compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing, omdat geen negatief effect wordt verwacht op de lokale of regionale populatie van de soort, is dan ook niet aan de orde. Daarbij komt dat na planrealisatie (op termijn) ook weer nieuw leefgebied voor deze en andere vogelsoorten zal ontstaan.

Jaarrondsoorten (Categorie 1 t/m 4)

Rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Door de voorgenomen ontwikkelingen verdwijnt een verblijfplaats van kerkuil. Aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk om negatieve effecten te voorkomen. Op de aanwezige foerageergebieden worden geen negatieve effecten verwacht.

Aanvullende maatregelen kerkuil

Om ervoor te zorgen dat ook na de sloop van de gebouwen een verblijfplaats voorhanden is, dient er een nestkast in het plangebied opgehangen te worden. Gezien het beperkte aantal sporen wordt verwacht dat het ophangen van één nestkast volstaat. De kerkuilkast dient opgehangen te worden op een donkere en rustige plek in bijvoorbeeld een (kap)schuur, stal, of op een zolder op

minimaal 5 meter hoogte. Indien binnen het erf geen geschikt locatie gevonden kan worden, kan mogelijk in overleg met een lokale vogelwerkgroep naar een andere oplossing gezocht worden (op bijv. een naburig erf).

Minimaal 3 maanden voor de sloop dient de kast opgehangen te worden, zodat de soort vroegtijdig de kast kan ontdekken, en in de nabijheid van de te slopen gebouwen (bijv. in de kapschuur en/of bij de burens in de directe omgeving). Kasten kunnen aangeschaft worden via bijvoorbeeld Vivara (www.vivara.nl), Waveka (www.waveka.nl) of een vogelwerkgroep in de omgeving. Een vogelwerkgroep plaatst vaak gratis een kast die zij gedurende het jaar controleren op de aanwezigheid van uilen. Tevens geven zij ook advies over allerlei zaken met betrekking tot de soort. Daarnaast is een kerkuilkast ook zelfstandig te maken. Op internet zijn diverse bouwtekeningen voorhanden. Het ophangen van een kerkuilkast dient in samenspraak met een deskundige op het gebied van uilen uitgevoerd te worden.

Een belangrijke mitigerende maatregel is het uitvoeren van de werkzaamheden in de minst kwetsbare periode voor de soort. In deze situatie wordt de soort beperkte mate verwacht in het plangebied, derhalve zijn geen restricties verbonden aan de periode waarin gesloopt wordt.

Indien een kerkuilkast wordt opgehangen, is aanvullend onderzoek of een ontheffing niet noodzakelijk.

Samenvatting:

- Eén kerkuilkast ophangen voorafgaand de sloop (minimaal 3 maanden).
- De kast binnen opgehangen in bijvoorbeeld een (kap)schuur, stal, of op zolder op een donkere en rustige plek op minimaal 5 meter hoogte.
- Uitvoeren van maatregelen in samenspraak met een deskundige op het gebied van uilen.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal soorten, zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander, kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop. In het plangebied zelf zijn geen waterelementen aanwezig. Strikt beschermde amfibieënsoorten worden niet verwacht in het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van strikt beschermde amfibieën rondom en in het plangebied.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en rondom het plangebied.

Vissen

In het plangebied zijn geen waterelementen aanwezig. Vissen worden dan ook niet in het plangebied verwacht.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling.

Een ontheffing Flora- en faunawet of nader onderzoek is niet noodzakelijk voor amfibieën, reptielen en vissen.

5.5 Beschermde ongewervelden

Voorkomen en functie

Beschermde ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van

verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde soorten ongewervelden verwacht. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

6. CONCLUSIE EN VERVOLG

Op basis van deze quickscan is geen toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 of EHS noodzakelijk. Negatieve effecten zijn niet te verwachten.

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat in het onderzoeksgebied een potentieel habitat biedt voor een aantal (algemene) beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein (mogelijk) van belang is voor enkele licht beschermde tabel 1-soorten, zoals grondgebonden zoogdieren en amfibieën, en voor zwaarder beschermde soorten zoals (broed)vogels, steenmarter en vleermuizen. In tabel 1 is een samenvatting gegeven van deze resultaten.

6.1 Licht beschermde soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is voor tabel 1-soorten daarom niet noodzakelijk.

6.2 Rekening houden met vogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen uitgevoerd mogen worden.

6.3 Vleermuizen en kerkuil

Ondanks dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen in de aanwezige bebouwing worden verwacht, moeten wel aanvullende maatregelen genomen worden, omdat individuele vleermuizen nooit uit te sluiten zijn (pag. 7).

Door de voorgenomen ontwikkelingen worden verblijfplaatsen vernietigd van kerkuil. Met het nemen van aanvullende maatregelen (pag. 8/9) worden geen negatieve effecten verwacht.

Aanvullende maatregelen

Aanvullende maatregelen bestaan uit het vleermuisvriendelijk slopen en het aanbieden van een kerkuilkast. Daarnaast wordt geadviseerd alternatieve vleermuisverblijfplaatsen aan te bieden door het ophangen van vleermuiskasten, het inbouwen van vleermuiskasten en/of de spouw geschikt te maken voor vleermuizen. Het succesvol toepassen van aanvullende maatregelen vraagt om een nauwe samenwerking met een deskundige op het gebied van vleermuizen en uilen. Met betrekking tot kerkuil kunnen de kasten zelf gemaakt worden of contact opgenomen worden met een lokale uilenwerkgroep. Een vogelwerkgroep plaatst vaak gratis een kast die zij gedurende het jaar controleren op de aanwezigheid van uilen. Op deze manier zijn eventuele kosten beperkt. Tevens geven zij ook advies over allerlei zaken met betrekking tot de soort.

6.4 Plannen kunnen doorgang vinden, mits...

Indien aanvullende maatregelen voor vleermuizen en kerkuil worden uitgevoerd, kunnen de voorgenomen ontwikkelingen (sloop) doorgang vinden. Om ervoor te zorgen dat maatregelen juist worden uitgevoerd dient een deskundige de werkzaamheden te begeleiden.

Tabel 1 Resultaten (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied. Zie bijlage 1 voor een toelichting ten aanzien van de zorgplicht.

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Leefgebied	Aantasting leefgebied, doden, op termijn geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	Mogelijk leefgebied	Aantasting leefgebied, doden, op termijn geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
2	Steenmarter	Mogelijk leefgebied	Geen; verblijfplaatsen niet aangetroffen en functionele leefomgeving blijft behouden	Nee	Zorgplicht
3	Vleermuizen	Mogelijk leefgebied	Geringe kans op vernietiging verblijfplaatsen (ligboxenstal)	Nee, mits	Aanvullende maatregelen nemen, werkzaamheden buiten winterperiode uitvoeren, zorgplicht
V	Vogels	Leefgebied	Geen; beperkte aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
V1-4	Vogels – categorie 1 t/m 4 kerkuil	Leefgebied	Verwijdering verblijfplaats	Nee, mits	Aanvullende maatregelen, werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht
V5	Vogels – categorie 5 o.a. pimpelmees	Leefgebied	Geen; beperkte aantasting leefgebied, tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren

LITERATUURLIJST

- Bergmans, W. en A. Zuiderwijk (1986) Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging. Utrecht: KNNV
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992) Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Utrecht: KNNV
- Hoekstra, B. et al., 2010. *Werkatlas Zoogdieren van Overijssel*. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Janssen J.A.M. en J.H.J. Schaminée (2003) Europese Natuur in Nederland, Habitattypen. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Koninklijke Vermande (1999-2009) Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3, 4 en 5, SDU Uitgeverij, Den Haag
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers (1997) Atlas van de Nederlandse Vleermuizen Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004) Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invullingen kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft / Zoogdierverseniging, Arnhem
- Nie, H.W. de (1996) Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Doetinchem: Media Publising
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002) Atlas van de Nederlandse broedvogels. Verspreiding, aantallen verandering. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (5 maart 2010) Zoogdierverseniging & Gegevensautoriteit Natuur 2010, *Vleermuisprotocol 2010*.
- Weeda, E. J., R. Westra, C. Westra en T. Westra (1985) Nederlandse Oecologische flora; wilde planten en hun relaties 1-5. Utrecht: KNNV
- Wynhoff, I., J. van der Made en C. van Swaay, (1992) Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Utrecht: KNNV

www.zoogdieratlas.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

BIJLAGE I: FLORA- EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het *'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen'*, ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.